

Ministeren skønnedes tvivlsomme, blev forelagt for Rigsdagen.

Jeg maa ligesom det ærede Medlem fra Nibe (Kvist) udtrykke min Betænkelighed ved at træffe en saadan Bestemmelse, idet jeg mener, at Meningen med Regelen i Grundlovens § 50 er den, at man har villet henlægge Skønnet om, hvorvidt der skulde meddeles Indfødsret eller ikke, til Rigsdagen og ikke til Administrationen. I de fleste europæiske Lande er dette Spørgsmaal om Meddelelse af Indfødsret en ren Administrationssag; men i forskellige Lande, som f. Eks. i Holland og Rumænien, har man ligesom her gjort det til et Lovgivningsanliggende og henlagt det til Rigsdagen. Der var ogsaa under Forhandlingerne om den nye Grundlov Spørgsmaal fremme om at ændre Grundlovens Ordlyd, saaledes at man kunde lægge en Del over til Indenrigsministeriet, som man nu ifølge Grundloven fandt hørte ind under Lovgivningsmagten, men disse Forhandlinger førte jo ikke til noget Resultat. Der er foruden Hensynet til Grundloven, der i og for sig maa være det afgørende, andre Grunde, der ogsaa kunde gøre en noget betænkelig ved, at Rigsdagen gav sin Myndighed fra sig paa dette Punkt. Jeg synes ikke, det rigtig harmonerer med de Bestræbelser, der er fremme fra en stor Del af Rigsdagens Side baade med Hensyn til Loven af 7. August 1914 og ved andre Lejligheder, hvor Tendensen netop gaar i Retning af, at Rigsdagen holder mere paa sin Ret, end det har været Tilfældet navnlig under de ekstraordinære Forhold; dette vilde jo være en Bevægelse i modsat Retning, idet man derved vilde give Administrationen en Beføjelse, som ifølge Grundloven netop hører under Rigsdagen.

De Forhold, der kommer efter Krigen, og som maaske vil give os en ret betydelig Indvandring af uheldige Elementer af Folk fra Lande, som nu ligger i Opløsning, og Folk, der ikke kan være nogen Akkvistion for vort Land, maa ogsaa opfordre til Varsomhed baade med Hensyn til den Adgang, man giver saadanne Folk til Landet, og den Adgang, man giver dem til at drive Næring og erhverve Ejendom her i Landet, og ogsaa til Varsomhed med Hensyn til at meddele Indfødsret.

Af alle disse baade formelle og reelle Grunde nærer jeg megen Betænkelighed ved at gaa med til en saadan generel Bemyndigelse, der er foreslaaet her fra Indenrigsministeriets Side. Men dette Spørgsmaal vil naturligvis kunne overvejes nærmere i det kommende Udvalg.

Indenrigsministeren (Rode): Det ærede 6te Medlem for Københavns Amt (Axel Møller) opfattede Forholdet saaledes, at Spørgsmaalet om at ordne visse Indfødsretsmeddelelser gennem generelle Regler, givne af Rigsdagen og udøvede af Administrationen, var stillet fra Indenrigsministeriets Side; men dette er ikke rigtigt. Spørgsmaalet er rejst af Landstingets Udvalg, som i flere Aar har beskæftiget sig med dette Spørgsmaal, og paa Foranledning af det saaledes fra Landstingets Udvalg fremkomne Ønske er Sagen drøftet ogsaa med Ministeriet. Det ærede Medlem mente, at Landstinget ved saaledes at rejse Spørgsmaalet om at overdrage visse Bestemmelser, som der hidtil er krævet Lovkraft for, til Administrationen kom i Modstrid med andre Bestræbelser indenfor Landstinget, men jeg kan ikke se denne Sammenlignings Rigtighed. Jeg maa antage, at Rigsdagen med Hensyn til Beføjelser altid vil mene, at de bør udøves paa den for Befolkningen hensigtsmæssigste Maade, og Spørgsmaalet om Indfødsrets Meddelelse er af Landstingets Udvalg rejst ud fra Hensigtsmæssighedshensyn overfor Befolkningen, idet, som det ærede Medlem fra Rønne (Hauge) rigtigt siger, den, der søger Indfødsret, vil komme til at vente halvandet å til Aar, før Indfødsret kan blive ham tildelt, saa længe man har den nu værende Fremgangsmaade med en samlet Lov. Derfor er Landstingsudvalget kommet ind paa den Tanke, som ogsaa, efter hvad det ærede Medlem oplyste, er raadende i en Række andre Lande, at man ved en Lov kan fastsætte bestemte generelle Betingelser, som, naar de er opfyldte, eo ipso giver den ansøgende Ret til at faa Indfødsret meddelt. Saadanne Betingelser kan f. Eks. være: Ophold i Landet i et vist Antal Aar — nu er Fordringen herom en Regel, man følger, men der skabes ikke en Ret —, straffri Vandel, Ikke-Oppebærelse af Understøttelse i saa og saa lang Tid. Rigsdagen kan jo fastsætte, hvilke som helst generelle Betingelser den vil, og fastsætte, at naar disse var opfyldte, kunde der administrativt meddeles Indfødsret. Saa vilde Rigsdagen beholde tilbage til personlig Afgørelse alle saadanne Spørgsmaal, der faldt udenfor de saaledes givne Rammer. Dette Synspunkt er rejst i Landstingsudvalget og har været drøftet med Indenrigsministeriet. Saa vidt jeg har forstaaet, var der i Udvalget afgjort Stemning for en saadan Ordning.

Herunder rejser sig imidlertid det andet Spørgsmaal, som ogsaa er rejst af forskellige Talere, nemlig om Muligheden af at gennemføre en saadan Ordning med den nuværende